

prof. UAM dr hab. Wojciech Skrzydlewski

**Opinia o dorobku naukowym, osiągnięciu głównym i zasadności
ubiegania się o stopień doktor habilitowanej doktor Moniki
Adamskiej-Staroń**

Informacje podstawowe

Doktor Monika Adamaska-Staroń ukończyła w 1990 roku Studium Nauczycielskie w specjalności nauczanie początkowe i uzyskała uprawnienia do zawodu nauczyciela szkoły podstawowej. Stopień magistra pedagogiki uzyskała w 1995 roku na podstawie pracy pt. *Źródła poczucia jakości życia u młodzieży uczącej się i bezrobotnej*, przeprowadzonej w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Częstochowie, obecnie Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie, której promotorem był prof. dr hab. Romuald Derbis. Stopień doktora nauk pedagogicznych uzyskała w 2004 roku w Akademii Bydgoskiej im. Kazimierza Wielkiego, obecnie Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, na podstawie dysertacji *Samokształcenie w świadomości młodzieży. Aktualny i antycypowany wizerunek*, której promotorem był prof. dr hab. Andrzej Pluta, natomiast recenzentami prof. prof. Tadeusz Lewowicki i Andrzej de Tchorzewski.

Od 1996 roku pracuje na stanowisku asystenta, początkowo w Zakładzie Pedagogiki Ogólnej i Metodologii Badań, a następnie w Zakładzie Podstaw Pedagogiki Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie (wcześniej Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Częstochowie).

Analiza dostarczonej przez Kandydatkę dokumentacji oraz poziomu naukowego publikacji jej autorstwa i innych szczegółowych kryteriów wskazują – po konfrontacji z przepisami ustawowymi – iż istnieją podstawy do sformułowania pozytywnej konkluzji recenzji w tym przewodzie. Odnosi się to w szczególności do najważniejszego aspektu przewodu, jakim jest dorobek naukowy doktor Moniki Adamskiej-Staroń ale także do jej osiągnięć dydaktycznych i organizacyjnych. Mogę przy tym stwierdzić, iż kariera akademicka habilitantki budowana jest świadomie,

konsekwentnie, a przy tym przy zachowaniu obowiązujących we współczesnej nauce standardów.

Ocena dorobku naukowo-badawczego

Zainteresowania badawcze dr Moniki Adamskiej-Staroń koncentrują się wokół relacji kultura-edukacja-kultura, pedagogiki kultury popularnej, pedagogiki twórczości, edukacyjnych oddziaływań pozaformalnych, pozainstytucjonalnych (w zakresie kultury popularnej, samokształcenia, związków pedagogiki z kształtowaniem się jakości życia).

Dr Monika Adamska-Staroń, w toku swojej przeszło 23-letniej kariery akademickiej, konsekwentnie rozwijała swoje zainteresowania w tych właśnie kierunkach, co znajduje swoje odzwierciedlenie w Jej publikacjach. Habilitantka po uzyskaniu stopnia doktora uzyskała za publikacje naukowe 192 punkty, z czego za monografię 65 punktów, 55 punktów za publikacje naukowe w czasopismach punktowanych, 67 pkt., za artykuły/rozdziały w pracach zbiorowych oraz 5 punktów za redakcję wieloautorskiej pracy naukowej. Liczba cytowań publikacji według Publish or Perish wynosi 35, indeks Hirscha według Publish or Perish wynosi 3. Po uzyskaniu stopnia doktora Habilitantka brała udział w projektach naukowych finansowanych ze środków statutowych Wydziału Pedagogicznego Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie (obecnie Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie) koncentrujących się konsekwentnie na realizowanej problematyce badawczej. W realizacji tych projektów dr Monika Adamska-Staroń pełniła funkcje kierownika (3 projekty) lub wykonawcy (10 projektów).

W mojej opinii, zarówno artykuły, jak i rozprawy w książkach pod redakcją dokumentują wysoki poziom wiedzy Autorki, Jej erudycję oraz dobry warsztat naukowy i edytorski. Świadczą one o znacznych możliwościach prowadzenia dyskursu naukowego, trafnie nawiązują do reprezentatywnej literatury, sposób artykułowania wypowiedzi znamionuje wysokie kompetencje merytoryczne i rzeczowość argumentacji. Reprezentatywnymi przykładami mogą być tutaj teksty: *Spotkanie z wybranymi tekstami kultury popularnej. W stronę relacyjnego sposobu*

bycia w świecie (2018), udział autorski a książce *Inny sposób myślenia o edukacji. Metaforyczne narracje* (2007) czy *Kultura popularna jako edukacyjna przestrzeń* (2015).

Najważniejszą publikacją w karierze akademickiej dr Moniki Adamskiej-Staroń jest książka *Edukacyjne konteksty rockowych narracji. Perspektywa teoretyczno-badawcza*. Jest to praca stojąca na dobrym poziomie merytorycznym, podejmująca nowatorską problematykę, zarówno w kontekście założeń teoretycznych, metodologicznych, narracji oraz argumentacji, jak i konkretnych rezultatów analitycznych. Stanowi oryginalny wkład Autorki do analizowanego pola problemowego i do współcześnie ujmowanych nauk pedagogicznych.

Książka *Edukacyjne konteksty rockowych narracji. Perspektywa teoretyczno-badawcza*, autorstwa dr Moniki Adamskiej-Staroń jednocześnie stanowi główne osiągnięcie naukowe przedstawione do oceny w procesie ubiegania się o stopień doktora habilitowanego. Główną tezę badawczą, jaka zajmowała Habilitantkę są edukacyjne wartości i konteksty popkulturowych dzieł muzyki rockowej. Autora wszechstronnie uzasadniła w swoich badaniach tę tezę. W swoich naukowych dociekaniach posłużyła się strategią badań jakościowych. Książka jest logicznie skonstruowana, metodologicznie i edytorsko prezentuje wysoki poziom, a rezultaty badań mają duże znaczenie praktyczne, jednocześnie wskazują ważny obszar badań i działań praktycznych współczesnej pedagogiki. Punktem wyjścia dla badań Autorki są liczne prace Z.Melosika, książki W.Jakubowskiego oraz autorów eksplorujących fenomen popkulturowy muzyki rockowej (W.Burszta, M.Rychlewski, M.Michalak, A.Idzikowska-Czubaj, M.Jędrzejewski, B.Hoffmann, W.Siwak, M.Pęczak, J.Wertenstein-Żuławski, A.Dorobek, W.Królikowski, P.Zieliński oraz publikacje będące pokłosiem gnieźnieńskich (UAM) konferencji ukazujących różne edukacyjne znaczenia kultury popularnej). Inspiracją podjęcia badań były liczne prace autorów zagranicznych, których znajomość jest dowodem naukowej erudycji Habilitantki. W badaniach udział wzięli studenci pedagogiki Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, którzy wskazali na edukacyjne konsekwencje, sensy i znaczenia tekstów utworów rockowy i tym samym utwierdzili Autorkę badan w przekonaniu, że muzyka rockowa może być konstruktywnie wykorzystana w edukacji.

Podstawowym pojęciem w badaniach Habilitantki są tytułowe rockowe narracje, rozumiana jako „symboliczno-kulturowe byty, artystyczne teksty, wypełniające przestrzeń kultury popularnej, jako elementy szerszych procesów edukacyjnych (tych pozaformalnych, pozainstytucjonalnych) mających swój udział w kształtowaniu się tożsamości młodego człowieka”. Na podkreślenie zasługuje przyjęta przez Autorkę jakościowa strategia badań, która umożliwia edukacyjne zrozumienie i znaczenie kulturowych (w tym rockowych) tekstów. W analizie studenckich esejów badano rockowe narracje, ich poznanie, zrozumienie, edukacyjne sensy w odwołaniu do założeń społecznego konstrukttywizmu. Zrealizowanie celów badawczych, znalezienie odpowiedzi na postawione pytania badawcze umożliwiła metoda hermeneutyczna (M.Heidegger, H-G.Gadamer, P.Ricoeur) wobec badanych studentów oraz indywidualny wywiad pogłębiony z twórcami rocka na temat edukacyjnych aspektów rocka i ich artystyczno-edukacyjnych przesłań. Nowatorską wartością książki *Edukacyjne konteksty rockowych narracji. Perspektywa teoretyczno-badawcza* i jej wkład w rozwój nauk pedagogicznych jest wszechstronna realizacja celów teoretycznych („wzbogacenie stanu akademickiej refleksji pedagogicznej o kwestie związane z muzyką rockową... kulturą popularną”), poznawczych („poznanie, zrozumienie, opis edukacyjnych sensów rockowych narracji przez badanych studentów”) i praktycznych („otworzenie przestrzeni dla kolejnych badań oraz dostarczenie wskazówek metodycznych, sugestii, podpowiedzi, inspiracji dla nauczycieli akademickich... inny sposób w jaki... można zachęcać młodzież do świadomego, refleksyjnego uczestnictwa w kulturze”).

Funkcję dodatkowego materiału empirycznego pełnią pogłębione i perfekcyjnie prowadzone wywiady z muzykiem Wojciechem Waglewskim, muzykiem i artystą plastykiem Jackiem Śliwczyńskim, muzykiem Samem Davidsonem, muzykiem Rafałem Nowakowskim, muzykiem Jarosławem Woszczyną, muzykiem Kubą Czabajem, muzykiem Mikołajem Mądrykiem „Mikserem”, poszerzające tezę o szczególnym edukacyjnym znaczeniu twórczości artystów rockowych.

Udział w konferencjach naukowych i inne osiągnięcia naukowe dr Moniki Adamskiej- Staroń po uzyskaniu stopnia doktora jest ilościowo znaczny – 34 wystąpienia na konferencjach krajowych i międzynarodowych. Przeważająca większość tych referatów miała miejsce na konferencjach w wiodących naukowo ośrodkach. Szczególnie wartościowy dla rozwoju naukowego Habilitantki był aktywny udział w konferencjach naukowych *Kultura popularna i społeczne konstruowanie tożsamości* – UAM (Gniezno 2009, 2010). W latach 2018-2019 dr Monika Adamska-Staroń brała udział w międzynarodowym projekcie *Edukacja refleksyjna w szkole wyższej* realizowanym przez Rivne State University of Humanities, Department of International Relations oraz Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie. Habilitantka, po uzyskaniu stopnia doktora, brała czynny udział w pracach 18 komitetów organizacyjnych międzynarodowych i krajowych konferencji naukowych, zarówno jako członkini komitetów naukowych, jak i organizacyjnych. Konferencje te organizowane były przez macierzystą uczelnię, bądź przez Akademię Humanistyczno-Ekonomiczną w Łodzi.

Z udostępnionej dokumentacji wynika, że Habilitantka nie uczestniczyła w przewodach doktorskich jako promotor pomocniczy. Jej dorobek w opiece naukowej nad studentami dotyczy kierowania pracami licencjackimi i magisterskimi w Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie (2009-2017) i recenzowania prac licencjackich oraz magisterskich (2009-2017).

Praca badawcza Habilitantki była dwukrotnie nagradzana przez Rektora Akademii im. Jana Długosza (2013, 2017) i Dyrektora Instytutu Pedagogiki tej uczelni (2017) oraz medalem Komisji Edukacji Narodowej przez Ministra Edukacji Narodowej za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania w Polsce.

Dr Monika Adamska-Staroń uczestniczy w pracach Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, Polskiego Instytutu Mediacji i Integracji Społecznej i Częstochowskiego Towarzystwa Naukowego.

Działalność dydaktyczna, organizacyjna i współpraca ze środowiskiem społecznym

Habilitantka jest cenionym nauczycielem akademickim, realizującym takie przedmioty jak: *Wstęp do pedagogiki, Pedagogika ogólna, Antropologia kulturowa, Kultura popularna w edukacji, Warsztaty twórczego myślenia, Warsztaty doskonalenia zdolności poznawczych, Warsztaty aktywności intelektualnej dla osób starszych*. W latach 2007-2009 oraz 2012-2013, 2017-2018 pełniła funkcje opiekuna roku na kierunku pedagogika w macierzystej uczelni. Wśród innych aktywności i osiągnięć dydaktycznych Habilitantki w zakresie popularyzacji nauki zaliczyć trzeba udział w 3 Śląskim Festiwalu Nauki w Katowicach (2019) w zakresie rozwijania zdolności poznawczych człowieka (pamięć, uwaga, myślenie twórcze oraz logiczne). Ponadto w latach 2011-2016 współpracowała ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Gromadzicach w roli konsultanta – wykładowcy, których celem było zapoznanie uczestników szkolenia z nowymi technikami artystycznymi, doskonalenie sprawności manualnej, płynności i spontaniczności wypowiedzi osób z niepełnosprawnościami. Zajęcia prowadzone były w ramach projektu *Warsztaty aktywności intelektualnej dla osób starszych*, którego opis i wyniki przewidziane są do publikacji. Warto nadmienić, że Habilitantka jest autorką treści merytorycznych platformy e-learningowej projektu *Praca z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – szkolenia dla nauczycieli – P282*, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Dr Monika Adamska-Staroń wzięła udział w stażu naukowo-dydaktycznym w roli wizytującego wykładowcy w Rivne State University of Humanities, Department of International Relations, w ramach programu *Edukacja ustawiczna* oraz projektu *Edukacja refleksyjna w szkole wyższej*, gdzie zrealizowała cykl 144 godzin wykładów. Wykonywała również ekspertyzy autorskie oraz uczestniczyła w zespołach eksperckich i konkursowych na szczeblu uczelnianym. Wśród innych osiągnięć naukowych i popularyzatorskich dotyczących współpracy ze środowiskiem wymienić można autorstwo audycji radiowych oraz udział w projekcie *Przedsiębiorczy pracownik naukowy – Zarządzenie badaniami naukowymi i komercjalizacja prac* – ogólnopolski projekt współfinansowany przez Unię

Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (2013). Działalność organizacyjną oraz współpracę z otoczeniem społecznym dr Moniki Adamskiej-Staroń oceniam pozytywnie.

Konkluzja

W wyniku analizy dokonań naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych dr Moniki Adamskiej-Staroń jestem przekonany, że jest ona dobrą kandydatką na tzw. samodzielnego pracownika nauki. Jest osobą myślącą samodzielnie i twórczo; posiada predyspozycje intelektualne do prowadzenia badań i dyskursu naukowego.

W ostatecznej konkluzji stwierdzam więc, iż zarówno rozprawa habilitacyjna dr Moniki Adamskiej-Staroń, jak i jej podoktorski dorobek naukowy, dydaktyczny i organizacyjny odpowiadają wymaganiom ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, a także zgodnie z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r.. Habilitantka wnosi wartościowy wkład w rozwój nauk pedagogicznych. Aspiracje dr Moniki Adamskiej-Staroń w sferze uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego są uzasadnione. Konkluzja mojej recenzji jest zdecydowanie pozytywna.

Poznań, dnia 13.01.2020

Wojciech Skrzypkowski